

ΚΥΡΙΑΚΗ 7 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2021

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Κείμενο 1

Άτροπος^(*) γένους αρσενικού

Μόλις ένα ή δύο χρόνια πριν, θα διαβάζαμε σχεδόν παντού το κλισέ «έγκλημα πάθους» και θα ακούγαμε ότι «τη σκότωσε γιατί την αγαπούσε». Τώρα, με τη νέα δολοφονία γυναίκας, στη Ρόδο αυτή τη φορά, την ενδέκατη μέσα στο 2021, βλέπουμε να χρησιμοποιείται ο όρος «γυναικοκτονία» ακόμη και από Μέσα που τον υποτιμούσαν μέχρι πρότινος ή τον λοιδορούσαν και τον διέβαλαν. Γιατί αυτή είναι η αλήθεια: η «γυναικοκτονία» κατακρίθηκε σαν όρος κενός νοήματος, και μάλιστα εισαγόμενος από την επάρατη^(**) Εσπερία^(***) (παρότι η λέξη υπάρχει ήδη από την ελληνιστική εποχή), ή σαν περιττό κατασκευάσμα των ευφάνταστων «δικαιωματιστών».

Για τους πιο πονηρούς από τους δημοσιογραφούντες δικολάβους, ο όρος δεν είναι απλώς ατυχής. Είναι, λέει, προσβλητικός για τις γυναίκες. Επειδή, ισχυρίζονται οι κιβδηλοσοφιστές, όταν αποκαλούμε γυναικοκτονία και όχι ανθρωποκτονία τον θάνατό τους από καραμπίνα, μαχαίρι, πιστόλι ή άγριο ξυλοδαρμό, τους στερούμε τη θεμελιώδη ιδιότητά τους: του ανθρώπου. Ευφυολογήματα της κακιάς ώρας. Σαν την κακιά ώρα που επικαλούνται συνήθως όσοι θανατώνουν τη σύζυγο ή την ερωτική τους σύντροφο, το κτήμα τους δηλαδή, όχι επειδή παραφέρθηκαν πάνω στη στιγμή αλλά επειδή είχαν προηγηθεί πολλές στιγμές βίας και προσβολής, τόσο «φυσικές» και τόσο «αυτονόητες» άλλωστε.

Καμία Μοίρα δεν φταίει για το «μοιραίο». Τα δικά μας χέρια κόβουν το νήμα της ξένης, της γυναικείας ζωής. Δεν το κόβει η Άτροπος^(*) της μυθολογίας. Το κόβει ο άντρας, που γενεές γενεών τον διδάσκουν ότι η ανθρώπινη κανονικότητα είναι η αρσενική κανονικότητα. Και τον εκπαιδεύουν πώς να φέρεται σωστά ώστε να ανταποκρίνεται στον ρόλο του. Στο αξίωμά του μάλλον, καθιερωμένο υποτίθεται από τη φύση και ευλογημένο από τον θεό, τον όποιο θεό.

Η σταδιακή αλλαγή ορολογίας στην περιγραφή των φονικών δεν δηλώνει και αλλαγή νοοτροπίας. Δεν ξεριζώνονται έτσι εύκολα «αξίες» χιλιετιών. Δεν είναι ωστόσο και ασήμαντο να βλέπεις πλέον τον όρο «γυναικοκτονία» σε εφημερίδες και ιστοσελίδες όλου του πολιτικού φάσματος, ακόμα και σε όσες χθες τον έκριναν απαράδεκτο, αν όχι γελοίο. Και η υποκρισία να κρατάει το χέρι των μισών τιτλοδοτών, η επαναλαμβανόμενη χρήση του όρου ίσως πείσει κάποιους από τους νεότερους πως η μοίρα της γυναίκας δεν είναι η υποταγή. Ούτε βέβαια η βάνουση τιμωρία της, ακόμα και η θανάσιμη, όταν δεν

ανταποκρίνεται στον δικό της προδιαγεγραμμένο ρόλο: του περιουσιακού στοιχείου και της πειθαρχημένης υπηρέτριας.

(*) μία από τις τρεις μοίρες της ελληνικής μυθολογίας, αντιπροσώπευε το παρελθόν· ό,τι έχει περάσει είναι αμετάκλητο. Εξέφρασε το αναπόφευκτο, το μοιραίο αλλά και το άτεγκτο και το δογματικό στη ζωή των ανθρώπων. Ήταν η μικρότερη αδελφή και η πιο αδίστακτη από τις τρεις και έκοβε τη ζωή των ανθρώπων με τα τρομερά ψαλίδια της χωρίς κανένα δισταγμό.

(**) αυτός που απευχόμαστε, γιατί οδηγεί στην καταστροφή

(***) η Δύση

Παντελής Μπουκάλας, από τον Τύπο, 24.09.2021 • 21:02

Κείμενο 2

«Δεν υπάρχει ελπίδα για τις γυναίκες στο Αφγανιστάν»

Επτά Αφγανές βουλευτίνες φιλοξενούνται αυτές τις ημέρες στη χώρα μας μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία μετεγκατάστασής τους. Δύο από αυτές μιλούν στα «ΝΕΑ» για όσα άφησαν πίσω και όσα θέλουν για το μέλλον.

Η στιγμή που αποφάσισε να εγκαταλείψει μαζί με την οικογένειά της το Αφγανιστάν ήταν, όπως εκμυστηρεύεται, η χειρότερη της ζωής της. «Δεν υπάρχουν λόγια για να την περιγράψω. Δεν μπορούσαμε, όμως, να συνεχίσουμε να μένουμε εκεί. Η κατάσταση είναι πλέον πολύ άσχημη...».

Η 50χρονη Χούμα Αχμαντί είναι μία από τις επτά Αφγανές βουλευτίνες που έφτασαν την περασμένη εβδομάδα στη χώρα μας, όπου θα φιλοξενηθούν μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία μετεγκατάστασής τους. Εξελέγη δύο φορές βουλευτίνα στο Αφγανιστάν. Με σπουδές στα Μαθηματικά στο Πανεπιστήμιο της Καμπούλ, αποφάσισε να κατέβει στην πολιτική. «Οι φονταμενταλιστές^(*) υποστήριζαν πως το Ισλάμ απαγορεύει να ψηφιστεί μία γυναίκα. Αντιμετώπισα πολλές επιθέσεις αυτοκτονίας, βομβιστικές επιθέσεις κατά τη διάρκεια της θητείας μου, αλλά αγωνίστηκα και κατάφερα να εκλεγώ με τις περισσότερες ψήφους ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες στην περιφέρειά μου.»

Ιδιαίτερα υπερήφανη είναι για τη δημιουργία της Επιτροπής Κατά της Διαφθοράς, της οποίας ήταν πρόεδρος για έξι χρόνια. «Σήμερα, δεν υπάρχει καμία ελπίδα για τις γυναίκες στο Αφγανιστάν. Όλες είναι στο σπίτι, δεν μπορούν να πάνε στο σχολείο. Στους εργασιακούς χώρους δεν υπάρχουν γυναίκες, δεν υπάρχουν γυναίκες εισαγγελεύς, στην πολιτική, στην αεροπορία. Μπορεί κανείς να δει μόνο γυναίκες γιατρούς και νοσηλεύτριες, κι αυτό γιατί οι Ταλιμπάν τις έχουν ανάγκη. Έχουν βάλει ακόμη και περιορισμούς στις γυναίκες για να βγουν έξω από το σπίτι. Δεν τους επιτρέπεται να φορούν τακούνια, άρωμα ή να φορούν ρούχα που θεωρούν οι ίδιοι προκλητικά». Παρόλο που, όπως εκμυστηρεύεται στα «ΝΕΑ», δεν ήθελε να αφήσει τη χώρα της, η δική της ζωή αλλά και της οικογένειάς της βρισκόταν σε άμεσο κίνδυνο. «Οι κόρες μου δεν μπορούσαν πια να πάνε σχολείο, έκλεισαν κάθε πτυχή της ζωής μας. Γι' αυτό αποφάσισα να φύγω».

To ΒΗΜΑ Team, 05.10.2021, 10:10

(*) ακραία συντηρητική εκδοχή μιας θρησκείας που προβάλλεται ως επιστροφή στις ρίζες της και αυστηρή τήρηση των αρχών της

Κείμενο 3

Γυναίκα

Κάθε μικρή σου υποταγή
μειώνει τη δική μου ελευθερία
εμένα ταπεινώνει
κάθε χαμένο σου δικαίωμα
πληγώνει τη δική μου αξιοπρέπεια
κάθε παραπανίσιο σου φορτίο
έχει σε μένα ρίζες προγονικές
κάθε σε βάρος σου αδικία
είναι μια συγερή κλοπή
απ' το παγκάρι της δικής μου εκκλησίας
κι όταν εσύ λιποψυχείς
εγώ είμαι ο αληθινός προδότης

στέκεσαι δίπλα μου
στο σπίτι στη δουλειά ή στο οδόφραγμα
και με τα ίδια μάτια
ελεύθερα ατενίζουμε τον ήλιο
περήφανοι
ασυμβίβαστοι
ωραίοι μέσα στα τόσα ελαττώματά μας
εμείς που η φύση έταξε σε σάρκα μία.

Τόλης Νικηφόρου, Το μαγικό χαλί, 1980

A. Να αποδώσετε περιληπτικά σε 60 -70 λέξεις τους λόγους που ώθησαν την Χούμα Αχμαντί (Κείμενο 2) να εγκαταλείψει μαζί με τις κόρες της το Αφγανιστάν.

Μονάδες 15

B1. α) Ποια είναι η στάση του Παντελή Μπουκάλα (κείμενο 1) απέναντι σε όσους επικρίνουν τη χρήση του όρου «γυναικοκτονία»; Να αναφέρετε δύο τρόπους με τους οποίους καταδεικνύει τη στάση του αυτή. (Μονάδες 8)

β) Πώς σχετίζεται η στάση του απέναντι σε όσους επικρίνουν τον όρο «γυναικοκτονία» με τη θέση του απέναντι στον ίδιο όρο; (Μονάδες 7)

Μονάδες 15

B2. Να σχολιάσετε τη σχέση του τίτλου του κειμένου 1 με το περιεχόμενό του; Ποιο είναι το επικοινωνιακό του αποτέλεσμα;

Μονάδες 15

B3. Ποια πρόθεση του συγγραφέα του κειμένου 2 εξυπηρετεί η παράθεση της μαρτυρίας της Χούμα Αχμαντί και ποιον ρόλο πιστεύετε ότι διαδραματίζει η ταυτότητα της συγκεκριμένης γυναίκας (σπουδές, επάγγελμα, έργο) για το επικοινωνιακό αποτέλεσμα της παράθεσης της μαρτυρίας της;

Μονάδες 10

Γ. Πώς δικαιώνεται μέσα από το ποίημα ο τελευταίος του στίχος: «Εμείς που η φύση έταξε σε σάρκα μία»; Για να αναπτύξετε το ερμηνευτικό σας σχόλιο αξιοποιήστε τουλάχιστον τρεις κειμενικούς δείκτες του ποιήματος. Ποια συναισθήματα και ποιες σκέψεις προκαλούν σε εσάς προσωπικά τα ακούσματα υποτίμησης και παραβίασης των δικαιωμάτων των γυναικών στις μέρες μας;

Μονάδες 15

Δ. Σε ένα κείμενο επιχειρηματολογίας που απευθύνετε στο ευρύ κοινό εκθέτετε τις απόψεις σας για τους λόγους που ακόμη και σήμερα – παρά την κατοχύρωση της ισότητας των δύο φύλων και των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων γενικότερα - γυναίκες εξακολουθούν να αντιμετωπίζονται υποτιμητικά και συνεχίζουν να παραβιάζονται κατάφωρα τα δικαιώματά τους. Με ποιους τρόπους πιστεύετε ότι θα μπορούσε να βελτιωθεί η θέση της γυναίκας στον σύγχρονο κόσμο; Για την ανάπτυξη του θέματος αξιοποιήστε πληροφορίες των κειμένων. (αναπτύξτε τις απόψεις σας σε 350 – 400 λέξεις)

Μονάδες 30

Ευχόμαστε επιτυχία!!!